

Motivgruppe Ornithologie

Arbeitsgemeinschaft im Bund Deutscher Philatelisten e.V.

Nederlands contactorgaan van de Duitse motiefgroep Ornithologie met een bijdrage uit België. Contactpersonen: Gerard Kolman en Peter van Nies. Eerstgenoemde int de contributie van de Ned. (en ev. Belgische leden) en redigeert dit orgaan.

Tel. 0486-473868. E-mail: gajkolman@home.nl. Website van de MGO (Peter van Nies) www.MG-O.de

Contactbrief 64 (februari 2008) Contactdag op 15 maart a.s. (Zie verder)

De Raaf.

De Raaf behoort tot de familie corvidea. De vogels van deze familie behoren tot de orde Passeriformes, zangvogels. Dit is vooral te danken aan de gecompliceerde bouwwijze van hun stemorgaan, de syrinx. Raaf is de grootste zangvogel van de wereld met een gewicht van ca. 1250 gram en een totale lengte van 65 cm. Hij heeft een grote, massieve snavel, verlengde keelveren en een wigvormige staart. De kleur is geheel zwart met een blauwpuurperen gloed. De 8 ondersoorten van de Raaf zijn niet alle zwart gekleurd. De Faroer-Raaf (*Corvus corax varius*) heeft witte vlekken. Dit is geen vorm van leucisme.

(Leucisme is een gebrek aan donkere pigmenten, waardoor de veren bleekbruin of witachtig van kleur zijn.) De Raaf bewoont vrijwel het hele noordelijke halfrond. Hij komt voor in open heuvel-achtige gebieden van de toendra tot de zee-kusten en woestijnen, in bossen en op zeekliffen, op rotsen en berghellingen. Het nest wordt gebouwd op een

rotsrand of in een hoge boom. Het is een stand-vogel. In 1927 en 1928 werden de laatste zekere broedgevallen van de Raaf in Nederland vastgesteld. In de ons omringende landen resteren alleen sterk geslonken populaties zoals in Sleeswijk-Holstein en het oosten van Duits-land. Een spontane herkolonisatie van gebieden waar hij is verdwenen, is bij deze standvogel, niet waarschijnlijk. In 1936 werd geprobeerd de Raaf te herintroduceren op de Veluwe. Deze pogingen is toen niet geslaagd. Bij een tweede poging in de jaren 1969-86 werden in Nederland 159 Raven losgelaten. Waaronder 14% oude vogels. Ondanks de hoge sterfte onder de jonge dieren werden er in 1976-86 58 broedgevallen vastgesteld. Deze broedgevallen leverden samen 96 jongen op. In het voorjaar kunnen we in Nederland op de Veluwe genieten van de balts van de Raven: onnavolgbare capri-olen, spectaculaire koprollen en loopings hoog in de lucht, begeleid door een verdragende roep zoals krrroek-krrroek. De alarmroep is een aanhoudend arrk-arrk-arrk.

Het broeden begint vroeg in het jaar, het is een van de vroegste broedvogels. Gewoonlijk leggen ze 4-6 groenblauwe eieren met zwartebruine vlekken. De broedduur is ongeveer 3 weken. Jonge vogels nemen pas vanaf hun derde kalenderjaar deel aan het broedproces.

Broedvogels zoeken in de wijde omgeving van hun nest naar voedsel.

Niet geslachtsrijpe vogels zijn weinig plaatstrouw. De Veluwe blijft echter favoriet bij de vogels. Het zuidelijke

deel van de Veluwe is daarbij het belangrijkste. Dit gebied komt exact overeen met het voorkomen van het edelhert in ons land. De voorkeur die raven hebben voor de grote bossen op de Veluwe heeft waarschijnlijk te maken met de moeite die Raven hebben om andere landschappen te bezetten dan waar ze geboren zijn. Er is geen andere reden om aan

te nemen dat Raven zich niet goed zouden kunnen redden in halfopen landschappen, die meestal voedselrijker zijn dan grote bosgebieden. Het voortbestaan van de Raaf in Nederland hangt echter steeds aan een zijden draad. De kleine populatie is erg kwetsbaar door afschot

(verwisseling met de Zwarte kraai), vergiftiging en de afhankelijkheid van door de mens verschaft voedsel (voedsel wat bestemd is voor het grofwild op de Veluwe).

Het voedsel van de Raaf bestaat voor het grootste deel uit aas. Ratten, muizen, mollen, jonge vogels en eieren worden ook gegeten. Voor de oude Germanen was de Raaf, de vogel van Wodan. Een symbool van wijsheid. De Raaf is veel intelligenter dan de Steenuil, die bij de Grieken als een symbool van wijsheid gold.

Landen die zegels uitgeven met de Raaf zijn volgens Stanley Gibbons, Bhutan, Denemarken, Faroer eilanden, Groenland, IJsland, Marokko, Niger, Polen, Rusland.

H.v.d.Sanden.

Contactdag op 15 maart in De Schalm te De Meern. U komt toch ook? Zo ja, geef uw lunch zo snel mogelijk aan Hans op. (Zie programma)

Op zaterdag 15 maart 2008, tijdens onze lente-bijeenkomst willen we het volgende programma presenteren.

10.00 - 10.30 uur inloop

10.30 - 11.30 uur ingekomen stukken en mededelingen olv Gerard Kolman

MGO nieuws en bijeenkomst Hitzacker olv Peter van Nies

Nieuws uit België olv Koenraad Bracke

mededelingen en vragen van de aanwezigen

11.30 -12.30 uur lezing van Tom Loorij

Tom doet in zijn lezing van een uur uitgebreid verslag van zijn vogelreis naar Eilat (Israel), die hij in maart 2007 met Birding Breaks.nl ondernam. Aan de hand van foto's van hemzelf en reisgenoten vertelt hij over de daar waargenomen bij ons bekende Europese trekvogels en over in Israel inheemse vogels. Ook brengen we een bezoek aan het vogelringstation in Eilat, en bewonderen we vissen en koralen in de onderwaterwereld van het beroemde zeeaquarium in Eilat.

13.00 uur pauze met gelegenheid voor de lunch.

De bestelling van soep, broodjes kaas, ham en kroket (allen euro 1,50) kunt u t/m dinsdag 11 maart telefonisch (076-5878432) of per email (ahsanden@hetnet.nl) doorgeven aan Hans van der Sanden

Tot 15.00 uur is er daarna volop gelegenheid tot ruilen (ruilmateriaal meenemen dus!), van gedachten te wisselen over de verzamelingen enz. Hans van der Sanden.

Tom Loorij houdt weer een lezing!

In contactbiref nr. 61 maakte Tom Loorij ons al lekker met een verslag van de vogelreis naar Eilat (Israël) die hij in maart 2007 heeft gemaakt bij het reisbureau BirdingBreaks.nl. Hij zal nu in een lezing van ca. één uur het een groot aantal van de door hem (en zijn reisgenoten) genomen prachtige foto's laten zien. Zowel voor ons bekende Europese trekvogels passeren de revue als enkele in Israël inheemse soorten. Ook foto's van een bezoek aan het Vogelringstation van Eilat en de prachtige onderwaterwereld aan vissen en koralen in het beroemde Zee-aquarium in Eilat op de bodem van de Rode Zee maken deel uit van zijn lezing. Met vriendelijke groeten, Tom

Postzegelboekje over tuinvogels verschenen

Op 2 januari 2008 kwam in Nederland een nieuw postzegelboekje uit "Meer vogels in uw tuin". Het is uitgegeven door TNT Post in samenwerking met Vogelbescherming Nederland (VBN). VBN zorgde voor de samenstelling en de tekst, de afbeeldingen zijn van Foto Natura en Agami.

Het boekje is voortgekomen uit het initiatief van VBN om de vogelvriendelijke tuin te promoten. Het gaat slecht met een aantal stadsvogels en één van de redenen is dat veel tuinbezitters steeds vaker hun tuin bestraten, en kale tuinafscheidingen van hout of steen laten aanleggen zonder groen. VBN geeft in het boekje, behalve informatie over de afgebeelde vogelsoorten, ook veel tips om de vogels in de tuin naar het zin te maken.

Het boekje bevat zegels van negen tuinvogels, te weten: pimpelmees, boomklever, winterkoning, gaai, goudvink, huismus, merel, koolmees en roodborst. Bij elke soort staat een kort verhaaltje over zijn levenswijze en hoe speciaal die soort in de tuin een plezier kan worden gedaan. Elk verhaaltje is verluchtigd met een fraaie foto van de vogel en een al even mooie kleurentekening. De foto's van pimpelmees, gaai en boomklever zijn identiek aan die op de postzegels, maar dan in spiegelbeeld (of zijn juist de zegels het spiegelbeeld van de oorspronkelijke foto?). Voor de andere soorten is een andere afbeelding gebruikt. Op de voorzijde van de omslag prijkt de afbeelding van de pimpelmees zoals deze ook op de postzegel staat, op de achterzijde staat een afbeelding van een roodborst en het colofon.

De zegels zijn op drie velletjes achterin het boekje opgenomen met op elk velletje een strip van drie zegels. Alle zegels hebben een nominale waarde van € 0,44. Wat opvalt aan de zegels is dat op elke zegel onder de afbeelding wel behoorlijk prominent de naam en het logo van Vogelbescherming Nederland is afgebeeld, maar de namen van de soorten nergens op de zegels zijn vermeld. Voor mensen die hun vogels niet of slecht kennen, zijn de zegels dus bepaald geen hulpmiddel om hun tuinvogels te leren kennen!

Het boekje kost € 9,95 (excl. afleveringskosten). Dat is beduidend meer dan de nominale waarde van de negen zegels, maar daar krijg je dan ook wel veel extra's voor. Het boekje is, zolang de voorraad strekt, te bestellen bij TNT Post (de Collect Club) of bij de winkel van Vogelbescherming Nederland. Dit laatste kan zelfs online via www.vogelbescherming.nl. Op deze website zijn trouwens ook nog meer uitgebreide tips voor tuinvogels te vinden, tuinvogelboeken en informatie over de actieplannen ter bescherming van stadsvogels van VBN.

Voor verzamelaars interessant is te weten dat al vrij snel na de uitgifte, de verkoop van de boekjes tijdelijk is stopgezet omdat er een lijmfout in de boekjes zat. Hierdoor lieten de afzonderlijke bladzijden (met name die met de zegels) snel los. De rug van de overgebleven boekjes is toen in allerhaast van een groen stiksel voorzien om de boekjes meer stevigheid te geven. Dat betekent dat er dus twee versies van de boekjes in omloop zijn, één zonder stiksel en één met stiksel. Aangezien de looptijd van de boekjes zonder stiksel heel kort is geweest, zullen deze dus veel zeldzamer zijn. Het is misschien wel aardig om erop te letten of dit verschil straks als ze in de handel komen en niet meer bij TNT Post of VBN verkrijgbaar zijn, ook in de prijs tot uitdrukking komt.

Overigens werd in het weekend van 26 en 27 januari 2008 weer de nationale tuinvogeltelling gehouden. Hierbij kon iedereen een uur lang de vogels tellen die hij of zij in de tuin zag en deze doorgeven. op de website www.tuinvogeltelling.nl is nadere informatie hierover te vinden. Behalve de nationale top-tien, kan daar ook de top-tien per provincie of zelfs per postcode worden samengesteld. Hieronder de landelijke top-tien:

Top 10 2008

1. Huismus	6. Vink
2. Koolmees	7. Kauw
3. Merel	8. Turkse tortel
4. Pimpelmees	9. Houtduif
5. Spreeuw	10. Ringmus

Opvallend is dat slechts de eerste vier soorten ook op de postzegels terug te vinden zijn!
Tom Loorij

Van alles wat:

De meeste leden hebben snel gereageerd op de vraag om de contributie te betalen. Wie nog niet betaald heeft graag per omgaande 20 € (zonder contactbrief) of 25 € (met) op postbanknummer 15324 tnv G.Kolman Akkerslagen 45 5364 RG Escharen ovv MGO 2008. Niet vergeten. Het scheelt mij aanmaningen sturen.

Jaap Bos heeft zijn lidmaatschap opgezegd vanwege andere bezigheden. Hij gaat een theatercafé beginnen met zijn vrouw en dat is andere koek dan filatelie. Hij verwacht voor deze hobby geen tijd meer vrij te kunnen maken. Jammer, want Jaap was heel enthousiast en dat enthousiasme werkte aanstekelijk. We zullen hem missen met zijn 'nachtbrakers'.
(uilenverzameling)

Klaas de Jonge is al jaren op zoek naar ijsvogels. Nu heeft er onlangs in Filatelie een artikel gestaan over persoonlijke postzegels (Zie nr.11 van 2007) Op blz. 731 staat ook een persoonlijke zegel met ijsvogel volgens de schrijver van het artikel een “Nijmeegse zegel” (uitgeven via een automaat in Nijmegen’ en dus dicht bij mij in de buurt maar het is mij nog niet gelukt om deze zegel of de koper/besteller ervan te achterhalen. Klaas wil dolgraag deze zegel in zijn verzameling opnemen. Wie kan Klaas verder helpen?

Rondzendingen. Gijs Kooij heeft weer een aantal nieuwe stockboeken met vogels voor ons gemaakt en hebt u ook belangstelling laat het dan weten. Binnenkort gaan de boeken in de rondzending. Meld je aan bij Gerard Kolman (zie kop)

Dilemma's van een redacteur

De contactbrief wil ik zoveel mogelijk per e-mail gaan verzenden. Het zorgen voor kopij, het samenstellen en in elkaar passen van de artikelen en plakken van postzegels en adresstickers en het printen en kopiëren bezorgt me elke keer weer een hele bonk werk en aangezien heel veel leden tegenwoordig e-mail hebben is het veel eenvoudiger om de cb per e-mail te versturen. Daar komt nog bij dat de afbeeldingen voor zover in kleur in kleur blijven!! Bij het kopiëren gaat veel van de mooie afbeeldingen verloren. Om de kosten te drukken van de kavellijsten heeft Tom op zich genomen om de deze kavellijsten per e-mail te verzenden. Alleen de mensen van wie ik geen e-mailadres heb en die waarschijnlijk ook geen internet hebben stuur ik de contactbrief (met tweede kavellijst) nog met snailmail!

Uit de veilingen en commentaren van Eberhard Günther blijkt dat het om het plezier van het verzamelen gaat en niet op de opbrengst van een verzameling. Nabestaanden komen heel vaak bedrogen uit als ze zien met welk een grijpstuiver ze in het riet gestuurd worden. (dit vergeleken met de bedragen die de verzamelaar er in gestoken heeft). Daarom willen Tom en ik in dit geval Jan Wenig niet nog eens extra belasten met de kosten van printen/kopiëren/extra porto. Een dilemma dus.

Een ander is: moet ik nog 5 Euro berekenen voor de portokosten/ print/provider-abonnementskosten als (bijna) iedereen de cb per e-mail ontvangt?

Een derde dilemma is; ik bereken voor alle leden €5,00 voor de cb, maar de portokosten voor het buitenland zijn aanmerkelijk hoger. Ik streef naar 4 cb's per jaar en u snapt dat ik dan met €5,- niet helemaal. Ik stuur er drie naar Duitsland en acht naar België. Met de Nederlandse bijdrage van €5,- kan ik wel toe als ik niet meer dan 6 kantjes tekst heb. Dat lukt niet altijd. Het zijn zo enkele dilemma's waar ik vandaag de dag als redacteur mee te maken krijg.

Schrijf uw reacties als u wilt. Gerard Kolman

ULULARIA

Velduilen in Vlaanderen

In Nederland zijn er wel meer plaatsen waar men ze kan waarnemen, maar voor een waarneming van Velduil in België wil men zich al eens verplaatsen. Ze waren een ganse winter te bewonderen in de Uitkerkse Polders, meestal bij het vallen van de schemering. Met enkele tientallen stonden de vogelaars soms te kijken, de helft daarvan met een foto toestel (of videocamera) in de aanslag (en het irritante geluid van de klikkende foto toestellen moest je er maar bijnemen). De Velduilen zelf schenen er blijkbaar weinig last van te hebben, want ze lieten zich gewillig filmen.

Dwerguil in Nederland

Ze zullen met velen zijn, de twitchers die naar het Leenderbos in de buurt van Valkenswaard gaan om er de Dwerguil te zoeken. Hij werd voor het eerst gezien op 10 februari 2008 (15u.15). ook een dag later werd hij nog door velen gefotografeerd.

Er was er al eens eentje gezien in 2002, maar toen slechts door één familie. Daarover schreef Johan de Jong in een Uilennieuwsbrief van 2005 het volgende: *Op 4 oktober 2002 vloog om 15:00 uur een kleine, ongeringde uil tegen het raam van een huis in Sumarreheide in Fryslân. Hij bleef versuft op de grond liggen. De bewoners, de familie Deinum, konden een korte videofilm van ruim 30 seconden van de uil maken. Hersteld van de klap vloog de uil plotseling weg en verdween in de boomwal. Hij werd niet weer gezien.*

Nu zal iedereen echter dat uiltje – het kleinste van Europa – aan zijn lijstje kunnen toevoegen. De eerste foto's zijn al te zien op de websites van Dutch Birding (www.dutchbirding.nl) en Birdpix (www.birdpix.nl).

ORNIFLANDRIA

Goed begonnen is half gewonnen

Voor vele Buzin-verzamelaars onverwacht want onaangekondigd kwamen er in januari al 3 nieuwe vogeltjes van Buzin. Behalve de kleinere waarden voor Heggenmus (€ 0,10) en Notenkraaker (€ 0,15) kwam er met de Slechtvalk ook een nieuw tarief voor een aangetekende zending (€ 4,40). De Belgische post voegt zo al direct enkele onvoorziene uitgiften aan het programma toe en het jaar is nog maar begonnen. Het zal de Buzin-verzamelaars een zorg wezen, integendeel, de vrees dat met een nieuwe baas de "vogeltjes" zouden kunnen verdwijnen blijkt (voorlopig?) ongegrond. Er zouden dit jaar zelfs nog enkele vogeltjes op stapel staan.

ORNIVARIA

Vogels voeren en beloeren

Hebben jullie ook vogels geteld eind januari (in Nederland) of begin februari (in Vlaanderen)? Naast een waarneming van een **Sperwer** die alle Turkse Tortels en mussen in paniek liet uiteenstuiven komt er elke dag bij volle licht een **egel** op bezoek. Normaal zou je verwachten dat die dieren nog aan hun winterslaap bezig zijn. En als ze dan toch wat vroeger wakker worden, zijn egels geen nachtdieren? Of zouden ze zodanig in hun bioritme verstoord zijn dat ze nu ook overdag op zoek naar voedsel moeten. Meestal had die egel een vast traject: van de voederplank naar de kippenren (want daar valt ook meestal wel iets te rapen), en zo naar de vijver om daar nog wat te drinken. Daarna stak hij de straat over, af en toe eens stoppend en rondkijkend – als dat maar goed afloopt – om dan een bezoekje te brengen bij de overburen. Voorlopig heeft hij zijn halsbrekende toeren nog overleefd, maar de kans is groot dat hij overdag vroeg of laat onder een auto loopt.

Spaanse stempels

Meer dan 200 dagetekeningstempels in 2006, maar slechts twee vogels (een huisduif inbegrepen). Wel enkele eerstedagstempels met vogels n.a.v. de uitgaven van postzegels met vogels (boekjes met zelflevende zegels).

Deze stempels kunnen ook bekeken worden op de website van de Spaanse post (www.correos.es). Daar staan ze afgebeeld sinds het jaar 1996, samen met de afstempelingen van Andorra. Dit is nog maar het begin, want daarnaast zijn er nog half zoveel eerstedagafstempelingen (bij uitgifte van nieuwe postzegels).

Op de website staat nog een korte uitleg bij elke stempel, niet alleen in het Engels en het Spaans (Castiliaans), maar ook in de 4 talen van de autonome regio's in Spanje: Catalaans, Baskisch, Gallicisch en Valenciaans.

Het is niet makkelijk om één van die stempels achteraf nog te vinden, stel dat men er eentje nodig heeft voor zijn thematische verzameling. Sommige van die stempels zijn vrij zeldzaam, hoewel ze in de wereld van de filatelie niet als een echte zeldzaamheid zullen beschouwd worden, want ze zijn filatelistisch niet belangrijk genoeg. Toch zitten er in sommige stempels thematische details verborgen die men elders niet zal kunnen vinden. En dat is dan net het leuke voor de verzamelaar: met honderden nieuwe Spaanse stempels per jaar is er altijd een kans dat er een thematisch detail zal getoond worden dat door een of andere verzamelaar als nieuw voor een bepaald thema kan ontdekt worden.

Als u geen Spaans kent, dan kan het lastig zijn om op de website van de Spaanse post de link naar de stempels (*matasellos*) te vinden. Daarom hier de rechtstreekse link naar de Engelse versie: <http://www.correos.es/comun/Filatelia/0445-Matasellos.asp>

kobra (Koenraad Bracke)